

Спирачки пред университетите да управляват болници

Ректорите трябва да дадат гаранции за добро финансово управление на клиниките, които са натрупали 500 млн. лв. дългове

Иглика Горанова

Спорни правила, които трябва да регулират отношенията между здравното министерство и университетите, са на път да спрат желанието на университетите с медицински специалности да управляват болници, които са им клинични бази за обучение. По предложение на депутати от ГЕРБ парламентът прие, че учебните заведения, които искат да управляват болници, трябва да сключват договори със здравното министерство, чрез които академичните съвети ще дават гаранции за добро управление, включително и финансово, на университетските болници.

Конкретният повод за промяната в Закона за лечебните заведения е премахването на статута на университетска болница „Лозенец“ като правителствена и преобразуването ѝ в търговско дружество с принципал Министерството на здравеопазването. Софийският университет, който има медицински факултет и договор с болницата да е негова клинична база, поиска тя да премине на управление към него подобно на болница „Света Марина“ във Варна, която се менажира от университета. Новите правила в договорите, които трябва да подписват университетите със здравното министерство, обаче могат да разколебаят ръководството на СУ, защото не е ясно какви точно финансови гаранции ще се искат от него. „Не може здравният министър, на чието управление са болниците у нас, които имат дългове от над 500 млн. лв., да иска ректорите да управляват така, че да няма дългове“, коментира пред „Икономист“ гласуваните вече промени д-р Нигяр

Джафер, член на здравната комисия и зам.-председател на Народното събрание. Според нея трябва да бъдат реалистични и ясни, а не да бъдат въпроси. Опасения

какви точно ще бъдат тези договори, изрази и от Медицинския университет във Варна.

Копче за балтон

Като пришиване на копче за балтон определи ректорът на СУ промените, направени от депутати между първо и второ четене на Закона за лечебните заведения. „Към буквално четирите изречения, с които МС преобразува правителствена болница „Лозенец“ в търговско дружество с принципал МЗ и така запази възможността университетът да ползва клиничната база, депутатите прибавиха нови текстове, които не бяха обсъдени с академичния съвет“, коментира ректорът на СУ Анастас Герджиков множеството промени, направени от шефката на здравната комисия Даниела Дариткова и група депутати от ГЕРБ. Новите правила, по които университетските болници – държавна собственост, ще бъдат давани за управление на университетите, вменият като отговорност на академичните съвети добро финансово управление. Гласуваните промени предвиждат още, че всички разпоредителни сделки с активи на държавните болници

СУПЕРМЕНИДЖЪРИ: Министър Кирил Ананиев ще иска от ректорите гаранции за добро финансово управление на клиники, които до момента са заталяли в дългове.

БИВША ПРАВИТЕЛСТВЕНА: Болница "Лозенец" вече ще е клинична база на Софийския университет

над 10 000 лв. и отдаване под наем ще трябва да стават със санкцията на министъра на здравеопазването. Тези правила ще бъдат скрепени в договор между министъра на здравеопазването и ректорите. „Ако искат, могат да сключват договори, ако не искат - не“, обясни Дариткова. „Имам чувството, че някой иска да откаже СУ да поеме управлението на болница „Лозенец“, коментира от своя страна Герджиков. Според него гаранциите за добро финансово управление са притеснителни, защото СУ няма да може да поеме евентуални големи загуби на болницата и тя ще фалира. Опасенията са, че ако болница „Лозенец“, в която се обучават 1034 студенти, бъде закрыта, Медицинският факултет ще загуби акредитацията си, защото договор е сключен само с нея. „Така сме поставени, че университетът няма друг избор, освен да управлява болницата, за да си съхрани медицинския факултет. Нямаме гаранция, че ако е към някоя друга, той ще се съхрани“, смята Герджиков. В същото време той и колегите му се опасяват, че ако не я управляват, тя бързо може да бъде доведена до лошо състояние и части от нея да бъдат продадени. Декан на Медицинския факултет на СУ е шефът на правителствена болница проф. Любомир Спасов, който най-вероятно

няма да остане шеф на болницата, която натрупа в последните години сериозни дългове и разгневи кабинета. В края на миналата година правителството покри 23 млн. лв. от дълговете на болница „Лозенец“, които бяха общо 36 млн. лв., и останаха дългове за още 13 млн. лв. Не е ясно дали тези дългове ще бъдат разплатени от кабинета. „Ако въпросът е дали правителството ще доразплати натрупания от някого просрочени задължения, първо трябва да направим анализ защо и как функционира това лечебно заведение, на какви основания се предоставя допълнителна субсидия, и след това ще преценяваме“, коментира финансовият министър Владислав Горанов. Все още не е ясно и дали ще има допълнителна държавна субсидия заради това, че болница Лозенец обслужва правителствен контингент. „Трябва да се направи анализ на дейността на болницата и ако се установи, че тя обслужва определен контингент и се класира за допълнително финансиране, то това трябва да бъде разписано по нормативен път“, заяви финансовият министър Владислав Горанов. Като пример той даде Военномедицинската академия, за която се предоставят средства от бюджета на Министерството на отбраната, заради контингента, който обслужва, и

функциите, които изпълнява с оглед на членството на България в НАТО“.

Друга особеност в бившата болница на властта е, че в нея има 140 легла, а персоналът в болницата, по думите на шефа на здравната комисия Даниела Дариткова, е 900 души, което е несъразмерно и означава, че има възможности за оптимизация. Болницата има сключен договор със Здравната каса и се финансира по клинични пътеки, разполага с модерна апаратура, а нейният шеф се опита да я направи център за трансплантации. „Има обучени специалисти, които могат да извършват трансплантации на бял дроб, защото са участвали в такива операции“, коментира пред „Икономист“ Георги Колев от „Обединени патриоти“, зам.-председател на здравната комисия, който е убеден, че болницата трябва да се развива. Според него здравното министерство трябва да проведе спокойни разговори с академичния съвет на СУ, за да се изчистят всички съмнения.

Защо университетски?

Болниците със статут на университетски у нас са 37, т.е. на всеки от шестте медицински факултета в страната се падат по 6 университетски болници. Според Кирил Ананиев този висок брой е в резултат от взаимодействието на образователната и здравната система и разкриването им е вследствие на заявени потребности и от страна на висшите учебни заведения. Според Анелия Клисарова, депутат от БСП, обаче в някои от тези болници нямат студенти, но пък имат научни съвети, каквото право им дава Законът за развитието на академичния състав. Ползата от това да са университетски, е, че имат право на професори и доценти. Законът дава право на работещите в университетските болници на допълнителен трудов договор за преподавателска дейност.

Университетските болници обаче не са равномерно разпределени в страната. Най-много такива има на територията на София. Медицинският

университет например ползва за обучение базите на 13 университетски болници, сред които са „Александровска“, „Пирогов“, „Света Екатерина“, „Ортопедична болница – Горна баня“ и др. „Не сме обсъждали идея да управляваме болници“, коментира пред „Икономист“ доц. Антон Койчев, преподавател в университета, хирург в Александровска болница и общински съветник в Столичната община. Той допълни, че за да бъдат конкурентни, медицинските университети влагат голяма част от студентските такси в закупуване на апаратура за базите, които ползват. Д-р Венцислав Грозев,

преподавател в Медицинския университет в Плевен и бивш шеф на Българския лекарски съюз, коментира пред „Икономист“, че университетът няма намерение да иска да управлява болници.

Единствената университетска многопрофилна болница, чието управление в момента се извършва от университет, е „Света Марина“ в Бургас. Тя е пилотният проект на правителството, за да се види дали този модел може да функционира добре. Миналата година МС предостави правата на едноличния собственик на капитала по управлението на

многопрофилната болница на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“. Един от мотивите на искането за този тип управление бе, че така ще има болнична помощ на най-високо ниво и ще се осигури качествено практическо обучение на студенти, докторанти и специализанти. Друг мотив за прехвърлянето на собствеността е, че за да бъде университетът конкурентоспособен, той е инвестирал през последните четири години над 8 млн. лв. в клиничните катедри. Сега университетът във Варна също ще трябва да сключва договор със здравното министерство. **И**

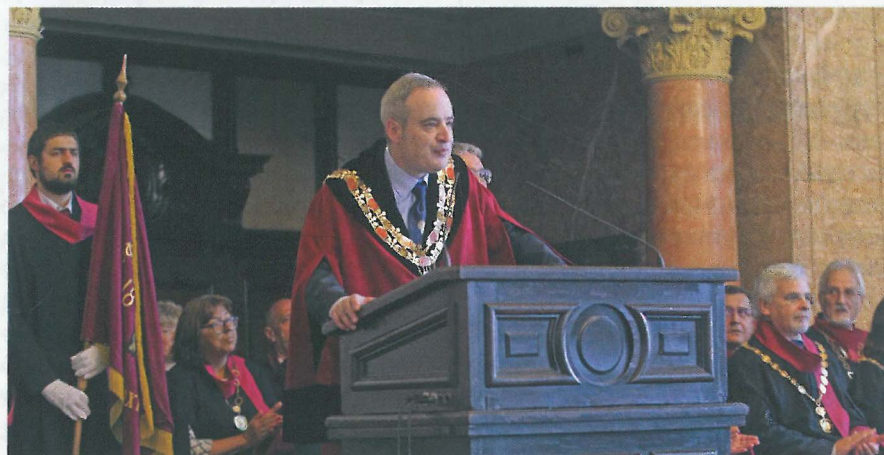
Проф. Анастас Герджиков,
ректор на СУ:

Има пътна карта за фалит на болница „Лозенец“

Предложенията, които минаха на второ четене в Закона за лечебните заведения, са силно обезпокоителни, защото те не бяха обсъдени с нас въпреки обещанията, че това ще стане. Те бяха внесени директно в парламента и странното бързане, с което бяха направени, ни карат да бъдем нащрек.

Особено сме разтревожени от изменението в Закона за лечебните заведения, с което се въвежда изискване да се сключва договор между ректора и министъра на здравеопазването. Това е стъпка, която служи за сплашване на бъдещите желаещи да управляват университетски болници. Едно от условията за сключване на договор е даване на гаранции за добро управление, което е твърде размит термин, и се премине през поемане на финансови ангажименти от страна на висшите училища, които ние тълкуваме като задължение на висшите училища да финансират недофинансираните болници.

Има и допълнителна точка, която изисква финансова отговорност от висшето училище, ако положението на болницата не е добро. Подобни изисквания съществуват и сега, но те са в други нормативни

документи, а сега се извеждат в закон, без да е ясно защо се прави. В същото време има вече прецедент с управление на една болница, която е предоставена за управление на висше училище, и нито един от тези новоприети текстове тогава не е бил необходим.

Към всичко това бих добавил, че има министерства, които не са управлявали добре болниците си и са натрупали 200 млн. лв. дълг (ВМА е с такъв дълг, бел. ред.). И не е било необходимо това министерство да подписва договор с МЗ, какъвто сега се иска от нас. Затова ни се струва, че този договор се въвежда специално за СУ. Той не е бил нужен и във Варна, когато там се е взело решение болницата да се даде за управление на университета.

Наясно съм със задълженията на болница „Лозенец“, които са натрупани от инвестиционен дълг, който в последните години МС не е обслужвал. А той е направен, защото

преди 15 години болницата не е имала оборудване, сега този процес е почти завършен и повече такива разходи не се предвиждат. Според нас болницата може да се самоиздържа, защото нейните два вида приходи са от субсидия и от дейност, финансирана от НЗОК. В последните три месеца болницата показва, че може да утрои дейността си, и остава да разберем дали НЗОК е склонна да повиши лимита до съответните изпълнени дейности. Ако не се повиши лимитът обаче, законопроектът е очертал какво ще се случи. Ако болницата не върви добре, ректорът ще е виновен, защото е подписал договора. После болницата ще фалира и после, по предложение на министъра на здравеопазването, МС може да продаде обособени части от нея и това ще се случи по Закона за приватизацията и следприватизационния контрол. Надявам се, че тази пътна карта за закриване на болницата няма да се осъществи.